

עין משפט נר מצוה

לָג א מיי פֿיג מ'ה'ל' אסורי מונח הלכה ב:
לָד ב מיי פֿי"ח מ'ה'ל' ספרי"ח הל' ז:
לח ג מיי פֿי"ז סס הלכה ב:

תורה אור השלם

- זאת תורת נחך השלמים אשר יקריב לךדוד:

ויקרא ו, יא

שיטה מקובצת

סימן הספכת זיכ"ה וקב"ל יי'
הימנין נמקרים קדוש מעלות חמשים הלאוין ומדיין להסיו' וטביל' וסח"ט הפדים (כ"ב):

ביאורים על הדרן

נקרא חכמי התלמוד חכמי האמת כי כמו שאמת יענה דרכו וכל העולם כולו לא יוכלו להשליך האמת ארצה, כך התלמוד לפי שהוא אמת מנד עצמו יל קיום אף על גב שכל האמוות מלעיגן עליו אפילו הכי הוא מקובל וטוב ויפה הדבר עליו ועל זרעיו אחרינו לעשותו עד העולם, ולפי שהתלמוד אינו מהדרן רק אצל ישראל וכן ישראל אינם מהודרים לפני השם יתברך רק בשביל התורה שבעל פה שהיא הסימן המובהק המבדיל בין ישראל לעמים כמו שאפרש בסמוך, על כן אנו נוהגין לדבר בכל סיום מסכת הדרן עלך והדרך עלן. גם אין מי שנותן דעתו על התורה שבעל פה שלא תשכח חס ושלום רק אנו, והו דעתן עלך, וכן התורה שבעל פה היא המנינה על ישראל ולכן נקראת גמריאל, שהיא רמת של בנדיאל נבכיל רפא"ל אוראל'י לומר כי העוסק בגמרא חונה מלאך ה' סביב לו להגילו מימינו מיראל והתורה שבעל גמריאל ומלפניו אוראל, ומאחריו רפאל, ועל ראשו שכנית אל בדברי חכמים. והו דעתך עלן כלומר השתתך עלן והואיל וישראל התורה שבעל פה הן שני תאמי בבייה שלא תיגשו זה מזה לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי, ולהיות שהתלמוד אינו חביב ומיוחד כל כך רק אצל בעלי התורה אבל לא אצל יושבי הקרנות ע"כ אנו מודים ששם חלקינו מיושבי בית המדרש ולא שם חלקנו מיושבי הקרנות. (ספד חזו"ם, זכיות פ"ב)

הנה מה שנוהגין ורגילין אנו להזכיר בסיום כל מסכתא רב פפא עם עשרה סבני שהיו מאירים וגדולים בחורה ע"י שהיה עושה להם סעודה בסיום המסכתא כי עשרה היה והיה מחזיק לעוסקי תורה, לכן זכה שמוכרין אותו עם עשרה בניו הרוממים כאלו הוזכרו עשרת הדברות. כי מלת רב פפא הוא רמו על מעלת משה רבינו ע"ה שנאמר בו דבר אלהים ועשמהו, ועיקר מעלתו של משה רבינו שדבר עם השי"ת פ"ה אל פ"ה שהוא אותיות פפא. ואיתא במדרש לחד מ"ד דאבכי אינו בכלל הדברות ופתח באבכי רק להודיע מי הוא המצוה. ע"כ בא מלת פפ"א להוציא מלבן של אותו המ"ד, כי נוטריקון של פפ"א פת"ח פ"א שבני אבכ"י. נגד מצות לא יהיה לך וגומר שנאמר בעובדי ע"ו לא תחנם

והוא בחיפך משאר בני אדם שראוי לחננם ולרחם עליהם כמו שדרו"ל והלכת בדרכיו מה הוא חנון אף אתה תהא חנון, לכן נקרא האחד חנינא. נגד לא תעשה לך פסל, שלבסוף אחר העשייה ינחם על העשייה שרואה שפה להם ולא ידברו והם הן עם פשוטי וגדולי מלי עץ, נקרא האחד נחמן מלשון נחמתי כי עשיתים. נגד לא תשא שהוא לשון ורממות והתנשאות שלא יחשוב האדם שבוה מנשא ומכבד השם שנשבע בשמו וכמו שנשבע יוסף בחי פרעה, וכן מצינו שהיו נשבעין בחיי המלך, נקרא האחד רמי שהוא לשון ורממות. נגד מצות זכור את יום השבת נקרא האחד אד"א, שבני שש נגד ששת ימי המעשה. ונגד כבד נקרא האחד אבא מורי שהוא הכבוד שהבן קורא לאביו אבא מורי. נגד לא תרעב נקרא האחד אחאי לשון אחוה, כי כשיחשוב כל אחד לחבירו כאח לא ירעצנו וכמו שנאמר ואהבת לרעך כמוך. ואף כי הרעיהו הראשונה שהיה בעולם היתה בבי' אחים שיקן הרג את חבל אחיו. ובנגד לא תנאף שדרך המנאפים לקרין ולרמוז בעינים כמו שנאמר קורין בעיניו, נקרא האחד ופרס מלשון ופרץ בעיניו. ונגד לא תגנוב נקרא האחד וריש מלשון רכוש, כי תגנוב אפילו נפשות גנוב גזב למוכרו. נגד לא תענה נקרא האחד סורחב מלשון סרח בת אשר שהיא העירה ליעקב שיוסף חי אמר לו כח תחיה. ובנגד לא תחמוד שנאמר בו בית ואשת רעך, נקרא האחד דרו מלשון דירת בית, וגם האשה נקראת בית כמו שאמר ר' יוסי מעולם לא קרית לאשתי אלא ביתי כו'. וכמו שמתחילין אחר סיום התורה בשמחת תורה בראשית שאין עומדין על הפרק וכן בסיום התורה אין עומדים כדי שלא ליתן פתחון פה לשטן לקטוג לומר שכבר סיימו התורה ומבטלין ח"ו מהתורה, לכן מתחילין מיד ותחורין לעסוק בתורה לקרות מבראשית. ולזה ירמוז בני רב פפא בעשרה שמות אלו נגד העשרה מאמרות שבהן נברא העולם בשביל התורה הנקראת ראשית. וארו"ל בראשית נמי מאמר א' הוא. ולזהו"ת כי העולם נברא בחסד ותנינא מאת השם כמו שנאמר עולם בחסד יבנה לכן נקרא א' חנינא. ונגד ויאמר אלהים יהי אור וגומ'יר שארד"ל שאור שנברא ביום ראשון גנוו הקב"ה לצדיקים והבדילו לעתיד לבא, נקרא האחד רמי מלשון תרומות והבדלה. ונגד ויאמר אלהים יהי רקיע שאמר חז"ל שהמים התחתונים בוכים עד שנחמך הקב"ה ואמר לחן שעתידין להתקרב על בני המוכח, נקרא האחד נחמן. ובנגד ויאמר יקו המים וגומר שארד"ל שים אוקינוס מקיף הארץ והארץ נראה מותכן, נקרא האחד סורחב מלשון סרח המשכן. ובנגד מאמר תדשא ארץ דשא וגומר, ונאמר וכל שיה השדה טוב יהיה בארץ עד ואד יעלה מן הארץ, נקרא האחד אדא מלשון אד. ונגד מאמר יהיו מאורות ששבראו מתחלה שניהם גדולים הרומזים על יעקב ועשו שהיו אחים, ולכן הגויס מונים לחמה וישראל ללבנה, ועל זה ארד"ל שהמאורות לוקין על ב' אחים שנשפך דמם כמים כו'. לכן נקרא האחד אחא. ונגד מאמר ישרשו המים שרץ נפש חיה והדגים פרים ורבים יותר מכל בעלי חיים, לכן נקרא האחד ופרס מלשון פרים ורבים. ונגד מאמר תוצא הארץ נפש חיה וגומר והם נבראו לעבוד עבודת משא בכתף ישרא כל צרכי בני אדם, לכן נקרא האחד דרו מלשון דרו באגדה. ונגד מאמר נעשה אדם בעלמנו שנברא האדם יחיד והוא היה אב לכל הבאים אחריו, נקרא האחד אבא מורי. ונגד מאמר תנה נותני לכם את עשב וזרע וזרע וזרע הוא עיקר ממותם ורכושם של אדם שהיה להם לאכול זרע השדה, לכן נקרא האחד רכיש. עכ"ל דברי הגאון הגדול כהנארי"ר משה אסיר"ל וצ"ל (יש"ש ב"ק פ"טו י'):

קב:

ומה עופוס שאין המוס פוסל בןן. דלמר מר (תמורה דף יד.) אין תמות וזכרות בעופות: **ומן פוסל בןן**. דהא רבינוהו להו גבי פיגול צפי' בית שמאי' (לעיל מד.) אלמא פסול בן צהו זמן: **סורס וצח השלמים**. תורה אחת לכל השלמים ואפילו לשלמי צמה קטנה למע שאמור צענין ומה אמור צאזוט ענין זמן למודה חזנן לשלמים ומחשבת פיגול. והא דלינטריך לרבייניהו משום דלמי מצנין אב דהלן ישרף והיוולא ישרף ללא יפסול צה זמן לפיכך הולךך לרצותו ה': **לעשוס זמן צמה ה'** **קטנה כזמן צמה גדולה**. למודה יוס ולילה ולשלמים שני ימים ולילה אחד ויותר נמי מפיגול יליף (סע) מג"ש דעון עון וטמא נמי צהיהא פרשתא כמיז (ויקרא ו) והנפש אשר תאכל ה' וגו':

הדרן עלך פרת חמאת וסליקא לה מסכת זבחים

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדְרִין עַלְךָ מִסֵּכֶת זְבָחִים וְהַדְרִךְ עַלְךָ. דַּעְתָּן עַלְךָ מִסֵּכֶת זְבָחִים וְדַעְתָּךְ עַלְךָ. לֹא נִתְנָשִׁי מִיַּיִן מִסֵּכֶת זְבָחִים וְלֹא תִתְנָשִׁי מִיַּיִן לֹא בַּעֲלָמָא הַדִּין וְלֹא בַּעֲלָמָא דַּאֲתִי:
יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רַצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתֵּהֱא תוֹרַתְךָ אֲמֻנוֹתֵנוּ בַּעֲוֹלָם הַזֶּה וְתֵהֱא עֲמָנוּ לַעֲוֹלָם הַבָּא. חֲנִינָא בְּרַ פָּפָא רָמִי בְּרַ פָּפָא נַחְמֵן בְּרַ פָּפָא אַחָאי בְּרַ פָּפָא אַבָּא מְרִי בְּרַ פָּפָא רַפְּרָם בְּרַ פָּפָא רַכִּישׁ בְּרַ פָּפָא טוֹרְחָב בְּרַ פָּפָא אַדָּא בְּרַ פָּפָא דְּרו בְּרַ פָּפָא:

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִדְהִי בָּלָנוּ אֲנַחְנוּ וְצִאָצְאֵינוּ וְצִאָצְאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ:
מֵאוּיְבִי תַחֲכַמְנִי מִצּוֹתֶיךָ כִּי לַעֲוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לְבִי תָמִים בַּחֲקִיךָ לְמַעַן לֹא אָבוּשׁ:
לַעֲוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתִנִּי: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ לְמַדְנִי חֲקִיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֵלָה וְעַד:

מודים אַנַּחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשִּׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שִׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׂאָנוּ מִשְׁכִּימִים וְהֵם מִשְׁכִּימִים. אָנוּ מִשְׁכִּימִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁכִּימִים לְדְבָרִים בְּטָלִים. אָנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אָנוּ עֹמְלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאִינָן מְקַבְּלִים שְׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שְׁנַאָמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידֵם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשִׁי דְּמִים וּמִרְמָה לֹא יַחֲצוּ יְמֵיהֶם וְאִנִּי אֲבַטַח בָּךְ:

יְהִי רַצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי בִשֵּׁם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לִסִּים מִסֵּכֶת זְבָחִים כֵּן תַּעֲזֹרֵנִי לְהַתְחִיל מִסִּכְתּוֹת וּסְפָרִים אַחֲרִים וּלְסִימָם לִלְמַד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְנַאֲסִים וְאִמּוּרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוּד לִי וּלְזֹרְעֵי שְׂלֹא תִמוּשׁ הַתוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זֶרְעִי וְזֶרַע זֶרְעִי עַד עוֹלָם. וְתַתְּקִים בִּי בְּהַתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אוֹתָךְ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ. כִּי בִי יִרְבוּ יְמִיךָ וְיוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָהּ בִּשְׁמֹאלָהּ עֶשֶׂר וְכָבוֹד: יְיָ עֹז לַעֲמוֹ יִתֵּן יְיָ יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בַּעֲלָמָא דְּהוּא עֲתִיד לֵאתַחֲדֶתָא, וְלֵאחָיָא מִתִּיָּא, וְלֵאסְקָא לַחֲיֵי עַלְמָא, וְלִמְבַּנָּא קְרֵתָא דִּירוּשָׁלַם, וְלִשְׁכַּלֵּל הִיכְלִיָּה בְּגוּה, וְלִמְעַקֵּר פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא, וְלֵאֲתַבָּא פּוֹלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיהּ, וְיִמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וּיְקַרְיָהּ, וְיִצְמַח פְּרָקְנָה וּיְקַרַּב מְשִׁיחָהוּ. בְּחִיבּוֹן וּבִיּוֹמִיכוֹן וּבְחִיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבְזִמְנָן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לַעֲלֵם וּלְעַלְמֵי עַלְמִיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לַעֲלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְּאִמְרִין בַּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:
עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מֵאן דַּעֲסָקִין בְּאוּרִיתָא, דִּי בֵּאתְרָא (קְדִישָׁא) הַדִּין וְדִי בְּכָל אֶתֶר וְאַתֶּר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חָנָא וְחֲסָדָא וְרַחֲמֵי וְחִיֵּי אֲרִיכִי וּמְזוֹנֵי רוּיְחִי וּפְרָקְנָא מִן קְדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמוּיָו הוּא בְּרַחֲמֵי וַיַּעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

פרת חמאת פרק ארבעה עשר זבחים

מה עופות א שאין המום פוסל בהן יזמן פוסל בהן קדשי במה קטנה שהמום פוסל בהן אינו דין שזמן פוסל בהן מה לעופות שכן י אין הזר כשר בהן תאמר בבמה קטנה ^(ב) שהזר כשר בה א לא יהא זמן פסול ב בה ת"ל י וזאת תורת זבח השלמים לעשות זמן במה קטנה כזמן במה גדולה:

הדרן עלך פרת חמאת וסליקא לה מסכת זבחים

הדרן עלך פרת חמאת וסליקא לה מסכת זבחים

הדרן עלך פרת חמאת וסליקא לה מסכת זבחים

הדרן עלך פרת חמאת וסליקא לה מסכת זבחים

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדְרִין עַלְךָ מִסֵּכֶת זְבָחִים וְהַדְרִךְ עַלְךָ. דַּעְתָּן עַלְךָ מִסֵּכֶת זְבָחִים וְדַעְתָּךְ עַלְךָ. לֹא נִתְנָשִׁי מִיַּיִן מִסֵּכֶת זְבָחִים וְלֹא תִתְנָשִׁי מִיַּיִן לֹא בַּעֲלָמָא הַדִּין וְלֹא בַּעֲלָמָא דַּאֲתִי:
יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רַצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתֵּהֱא תוֹרַתְךָ אֲמֻנוֹתֵנוּ בַּעֲוֹלָם הַזֶּה וְתֵהֱא עֲמָנוּ לַעֲוֹלָם הַבָּא. חֲנִינָא בְּרַ פָּפָא רָמִי בְּרַ פָּפָא נַחְמֵן בְּרַ פָּפָא אַחָאי בְּרַ פָּפָא אַבָּא מְרִי בְּרַ פָּפָא רַפְּרָם בְּרַ פָּפָא רַכִּישׁ בְּרַ פָּפָא טוֹרְחָב בְּרַ פָּפָא אַדָּא בְּרַ פָּפָא דְּרו בְּרַ פָּפָא:

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִדְהִי בָּלָנוּ אֲנַחְנוּ וְצִאָצְאֵינוּ וְצִאָצְאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ:
מֵאוּיְבִי תַחֲכַמְנִי מִצּוֹתֶיךָ כִּי לַעֲוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לְבִי תָמִים בַּחֲקִיךָ לְמַעַן לֹא אָבוּשׁ:
לַעֲוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתִנִּי: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ לְמַדְנִי חֲקִיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֵלָה וְעַד:

מודים אַנַּחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשִּׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שִׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׂאָנוּ מִשְׁכִּימִים וְהֵם מִשְׁכִּימִים. אָנוּ מִשְׁכִּימִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁכִּימִים לְדְבָרִים בְּטָלִים. אָנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אָנוּ עֹמְלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאִינָן מְקַבְּלִים שְׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שְׁנַאָמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידֵם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשִׁי דְּמִים וּמִרְמָה לֹא יַחֲצוּ יְמֵיהֶם וְאִנִּי אֲבַטַח בָּךְ:

יְהִי רַצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי בִשֵּׁם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לִסִּים מִסֵּכֶת זְבָחִים כֵּן תַּעֲזֹרֵנִי לְהַתְחִיל מִסִּכְתּוֹת וּסְפָרִים אַחֲרִים וּלְסִימָם לִלְמַד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְנַאֲסִים וְאִמּוּרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוּד לִי וּלְזֹרְעֵי שְׂלֹא תִמוּשׁ הַתוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זֶרְעִי וְזֶרַע זֶרְעִי עַד עוֹלָם. וְתַתְּקִים בִּי בְּהַתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אוֹתָךְ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ. כִּי בִי יִרְבוּ יְמִיךָ וְיוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָהּ בִּשְׁמֹאלָהּ עֶשֶׂר וְכָבוֹד: יְיָ עֹז לַעֲמוֹ יִתֵּן יְיָ יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בַּעֲלָמָא דְּהוּא עֲתִיד לֵאתַחֲדֶתָא, וְלֵאחָיָא מִתִּיָּא, וְלֵאסְקָא לַחֲיֵי עַלְמָא, וְלִמְבַּנָּא קְרֵתָא דִּירוּשָׁלַם, וְלִשְׁכַּלֵּל הִיכְלִיָּה בְּגוּה, וְלִמְעַקֵּר פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא, וְלֵאֲתַבָּא פּוֹלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיהּ, וְיִמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וּיְקַרְיָהּ, וְיִצְמַח פְּרָקְנָה וּיְקַרַּב מְשִׁיחָהוּ. בְּחִיבּוֹן וּבִיּוֹמִיכוֹן וּבְחִיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבְזִמְנָן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לַעֲלֵם וּלְעַלְמֵי עַלְמִיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לַעֲלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְּאִמְרִין בַּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:
עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מֵאן דַּעֲסָקִין בְּאוּרִיתָא, דִּי בֵּאתְרָא (קְדִישָׁא) הַדִּין וְדִי בְּכָל אֶתֶר וְאַתֶּר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חָנָא וְחֲסָדָא וְרַחֲמֵי וְחִיֵּי אֲרִיכִי וּמְזוֹנֵי רוּיְחִי וּפְרָקְנָא מִן קְדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמוּיָו הוּא בְּרַחֲמֵי וַיַּעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

והוא בחיפך משאר בני אדם שראוי לחננם ולרחם עליהם כמו שדרו"ל והלכת בדרכיו מה הוא חנון אף אתה תהא חנון, לכן נקרא האחד חנינא. נגד לא תעשה לך פסל, שלבסוף אחר העשייה ינחם על העשייה שרואה שפה להם ולא ידברו והם הן עם פשוטי וגדולי מלי עץ, נקרא האחד נחמן מלשון נחמתי כי עשיתים. נגד לא תשא שהוא לשון ורממות והתנשאות שלא יחשוב האדם שבוה מנשא ומכבד השם שנשבע בשמו וכמו שנשבע יוסף בחי פרעה, וכן מצינו שהיו נשבעין בחיי המלך, נקרא האחד רמי שהוא לשון ורממות. נגד מצות זכור את יום השבת נקרא האחד א